

Hiv och missbruk

Convictus verkar på olika ”fält”. Det märks på olika sätt. Dels är vi medlemmar i Hiv-Sverige, en paraplyorganisation med fokus på hivpositivas rättigheter i samhället. Dels i Rainbow, en paraplyorganisation med inriktningen att minska missbruk, kriminalitet och social utslagning.

Övriga medlemsorganisationer i Hiv-Sverige har hiv som huvudfråga och förenande länk. För Convictus är det inte riktigt samma sak. Visserligen är hiv och missbruk en del av Convictus grundidentitet eftersom Convictus bildades som en kamratförening för hivpositiva missbrukare när hivepidemin kom till Sverige i mitten av 80-talet. Men utvecklingen har gjort att fokus har breddats.

Den förenande länken mellan Rainbows medlemsorganisationer är missbruk. Visst ingår missbruket också i Convictus grundidentitet, men det är kopplingen till hiv som är, eller snarare var det speciella. Idag är det mera.

Parallellt som vi inom Convictus idag talar om hiv talar vi om hepatit C - en väl så allvarlig infektionssjukdom som sprids med delade sprutor. Perspektivet har breddats till att omfatta också andra hälsoproblem som drabbar de grupper vi når – tandlöshet, diabetes, hjärt/kärlsjukdomar. Dessa problem är en konsekvens av det långvariga missbruk vår målgrupp har levt i.

Det som förenar Convictus målgrupp är utsattheten i missbruk och hemlöshet, där finns länken till Rainbows kamp mot utslagning. Det som också förenar är hiv plus risken att smittas av hiv i den mån man är nära miljöer där sprutor delas, där finns länken till Hiv-Sveriges kamp för hivpositivas rättigheter.

Det är mot bakgrund av denna situation Convictus utveckling ska ses. Under 2007 finns tydliga exempel på att vi med stora steg breddar vårt arbetssätt mot hälsa. De är en följd av mer än tjugo års lärdomar av nära kontakt med injektionsmissbrukare vars medelålder stiger och hälsa försämras. Mycket oroande är att också hiv sprids i just denna grupp i ökande takt.

World Aids Day

- *Convictus viktigaste dag, åttonde året i Korskyrkan*

Convictus ceremoni för hivpositiva missbrukare genomfördes 2007 för åttonde året i rad i Korskyrkan. Denna tradition initierades där i och med att Convictus blev hyresgäster hos dem hösten 2000 efter uppsägning från Magnus Ladulås Gata där Convictus första dagverksamhet för hemlösa var placerad. Besöksantalet var mycket stort så den ansågs störande för omgivningen. Under de knappt två år Convictus stannade i Korskyrkan genomfördes två WAD-ceremonier i kyrkan och en ny värdig form skapades som lever mycket starkt än idag med stort antal besökare år efter år. Korskyrkan har under 2007 även på andra sätt stött Convictus i hivarbetet både med en insamling och en gudstjänst på temat plus att föreningen fick genomföra en stor konferens i kyrkan på temat hiv i Östeuropa.

Lennart "Convaljen" Johansson uppträdde tillsammans med sin son på World Aids Day hos Convictus i Korskyrkan. Convaljen är känd sedan fångkampen på sjuttioalet då han bland annat gav ut LP-skivan "Kåklåtar" med egenhändigt komponerade låtar.

World Aids Day 2007

Musikimprovisation

Dan Lind, piano, Andreas Andersson, saxofon

Välkommen till World Aids Day

Pehr Hellberg, häktes- och fängelsepräst, Claes Heijbel, Convictus

Musik och sång

Maria Nordenback Maria Robertson

”Du måste finnas” - B.Ulveaus / B.Andersson

Några ord

Lennart Hjelmåker, Regeringens hiv/aidsambassadör

Sylvian Noel, Convictus

Linda Morfeldt, Läkare mot Aids

Musik

Lennart ”Convaljen” Johansson

Vår (Lennart Johansson), Vilken underbar värld (övers: Lennart Johansson)

Några ord

Filippa Reinfeldt, sjukvårdslandstingsråd

Michele Bellasich, Dianova

Musik

Misty (Errol Garner) The lady is a tramp (Richard Rogers)

Gösta Fredriksson, munspel, Anders Ullberg, gitarr, Robert Ullberg, bas

Diktläsning

Pehr Hellberg

Musik och sång Maria Nordenback/Maria Robertson

”Amazing Freude”

– J.Newton (Amazing Grace, trad.mel), J.S Bach (Jesus bleibet meine Freude) Arr: Maria Robertson

Ljuständning

med musikimprovisation bl a kring tema ur "Schindlers List"

Avslutande ord

Musikimprovisation

Fig. 4. Hiv-smittade i Sverige per smittväg 2002-2007

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	Totalt
Sex mellan män	38	41	42	56	47	81	305
Intravenöst missbruk	21	22	16	18	30	52	159
Heterosexuell	18	24	39	24	30	40	175
Övrigt/okänd	0	3	2	1	2	5	13
Totalt	77	90	99	99	109	178	652

Antal anmälda fall med hivinfektion i Sverige 1988 – 2007:

1988	304
1989	307
1990	335
1991	327
1992	348
1993	387
1994	257
1995	248
1996	225
1997	239
1998	249
1999	211
2000	242
2001	270
2002	278
2003	363
2004	430
2005	388
2006	377
2007	541
Totalt	6326

Hiv ökar bland äldre utsatta missbrukare

Det totala antalet hiv-fall i Sverige under 2007 har ökat med ca 20 procent jämfört med 2006. Det betyder att det under 2007 kommer att vara drygt 500 nya fall jämfört med 390 fall 2006. Nästan hela ökningen beror på ökad smitta inom Sverige. Antalet personer som smittats i Sverige har ökat med 70 procent och ökningen har huvudsakligen skett bland intravenösa missbrukare och män som har sex med män. Det pågår en hiv-epidemi bland intravenösa missbrukare i Stockholm som smittats av en virusstam som kommer från Finland. Den började spridas redan under 2006, men ökningen blev inte tydlig förrän 2007. Under 2007 har antalet intravenösa missbrukare som smittats i Sverige ungefär fördubblats jämfört med 2006 och ökat ännu mer jämfört med 2005. Ökningen har främst drabbat Stockholm.

80 procent av de nyanmälda hivpositiva intravenösa missbrukarna 2007 kommer från Stockholms Län. 25 procent av det totala antalet smittade i Sverige är intravenösa missbrukare. Utav de nysmittade hivpositiva i Stockholm tillhör flera en grupp som Convictus når via dagverksamheterna för hemlösa. De är i huvudsak äldre och ofta både hemlösa och aktiva missbrukare. (Källa: Smittskyddsinstitutet)

Frivilligorganisationers roll

- *Convictus ett exempel*

Det finns en spridd uppfattning att ökande anslag till frivilligorganisationer är ett sätt för kommunerna att spara pengar. Ofta kan man höra att offentlig sektor lägger över ett ansvar på frivilligorganisationerna som man själv borde ta.

Från Convictus ser vi inte det på det sättet. Vi anser i stället att det finns en stor utvecklingspotential hos frivilligorganisationerna som bromsas om man betraktar dem som konkurrenter till kommuner och landsting och hindras av att man ställer dem mot varandra.

Inom det område Convictus verkar – missbruk, hälsa, hemlöshet – finns väldigt mycket vi kan göra som kommunen inte klarar lika bra. Parallellt finns mycket som kommunerna kan göra bättre och ska göra. Vi har olika roller och vi är olika.

Convictus har ingen strävan att ”bli lika bra” som offentlig sektor. Convictus har inget intresse av att ens likna socialtjänsten. Convictus har däremot ett stort intresse av att utveckla sin särart.

Det speciella med Convictus är att vi arbetar med hälsofrågor och missbruk och inte är en myndighet. Vi involverar också målgruppen i hög utsträckning i vårt arbete, både som personal och volontärer. Bland annat driver vi tre dagverksamheter för hemlösa – vi säger att vi är en ”öppen dörr mot gatan och en länk in i samhället”. Konkret betyder detta att det är lätt för hemlösa att komma till oss och att vi har lätt att få kontakt med gruppen. Vi säger t o m lite kaxigt att vi är bättre än både sjukvården och socialtjänsten på att skapa kontakt med de mest utsatta. Exempel på detta kan vara att väldigt många av dem vänder sig till oss trots att de är sjuka och ”borde” gå till ett sjukhus. Väldigt många som vänder sig till oss saknar samtidigt kontakt med socialtjänsten trots att de har både grava missbruksproblem och är hemlösa och kanske dessutom är hivpositiva! Enligt en forskningsstudie på en av våra enheter nyligen konstaterades att tjugo procent av våra hemlösa gäster inte hade haft någon kontakt med socialtjänsten på de senaste två åren!

Vi säger också ”ju bättre vi samarbetar med offentlig sektor, desto bättre för vår gästgrupp”. Det är ett sätt att formulera vår roll på ett konkret och samarbetande sätt. Vi skapar personlig kontakt med sjuka som inte själva tar sig till sjukhuset trots att där kanske sitter en doktor och väntar. Vi skapar kontakt med hemlösa missbrukare som inte har någon kontakt med kommunens resurser som kan leda till boende. Själva poängen för vår del är att förvalta denna kontakt som en länk till den offentliga sektorns professionella medicinska och sociala hjälp.

Att skapa kontakt och sedan vara denna länk är en roll som behöver uppvärderas. Det är en kompletterande roll till offentlig sektor och en möjlighet för hemlösa som kanske givit upp hoppet om att lyfta sig ur hemlösheten. Insikt om detta innebär en stor utvecklingspotential för ideell sektor.

Convictus Hälsocafé

Hur skall man orka leva med alla medicinska konsekvenser av sitt missbruk - tandlöshet, smittad av hepatit C, ofta dessutom av hiv, problem med lever, diabetes, hjärt/kärlsjukdomar, ont i lederna? Hälsolistan kan göras lång. Ovanpå denna kan läggas omfattande sociala och ekonomiska problem

På Convictus Hälsocafé serveras dagligen sunda frukostar och luncher till medlemmar. På bilden volontären Hilka bredvid kocken Tomas

För att kunna leva ett bra liv och må bra behöver man ta sig an sin hälsa på ett konstruktivt sätt. Insikten om detta är grunden till Convictus hälsoarbete som under 2007 fick extra mycket luft under vingarna tack vare stöd från Allmänna Arvsfonden och sedan också Socialstyrelsen och i viss omfattning landsting och kommun.

Att lyfta sig ur missbruk är ett bra avstamp, men många gånger är man kvar i en medicinsk utförsbacke som riskerar att förkorta ens liv ordentligt. Convictus Hälsocafé skall ses som ett försök att vara en positiv motvikt i en sådan process – en plats där man som drogfri på ett entusiasmerande sätt erbjuds träning, utbildning, massage, sjukgymnastik, bra kost och en positiv gemenskap med fokus på hälsa.

Convictus Hälsocafé är en plats där det serveras hälsosamma frukostar och luncher. Det är samtidigt att likna vid en hälsocentral varifrån en rad olika hälsobefrämjande insatser utgår, promenader, Step Up-träning, besöksverksamhet inom sjuk- och kriminalvård, föreläsningar. Ett utvecklat hälso- och testningsprojekt pågår dessutom inom hälsocaféets ram kopplat till uppsökande arbete i missbruksmiljöer.

Träning

Träning är en viktig del hos Convictus. På hälsocaféet erbjuds Step Up, promenader och träning med gymbollar. Deltagarna har genomgående ett långt missbruk bakom sig och har sällan någon erfarenhet av att gå på dyra gym. Tanken bakom träningen är att inspirera deltagarna att få in den som en naturlig del i vardagen på ett positivt sätt. Inte för att man ”måste” utan för att man vill och tycker det är roligt. Det är precis lika viktigt för missbrukare och fd missbrukare att tänka på sin hälsa som för andra människor i samhället.

Convictus hyr träningslokaler hos en närliggande budoklubb till hälsocaféet – samma lokaler som Convictus City en gång började i med dagverksamhet för hemlösa 1997 – i dessa lokaler genomförs idag nio träningspass i veckan för människor som tagit sig ur missbruk. Träningen leds av Anette som själv är drogfri sedan ett antal år tillbaka.

Uppsök på stan

I Convictus uppsökande arbete ingår att människor med egen missbruksbakgrund arbetar på fältet för att nå fram till aktiva missbrukare/hemlösa. Samma metod används hos Convictus i Estland och i Ukraina. Arbetet bygger på att skapa personliga kontakter med hemlösa och aktiva missbrukare. Med dessa som grund bygger vi sedan vidare. Vi hjälper med testning/vaccination, skjuts till sjukvård, information om rehabilitering, information

Convictus arbetar flera dagar i veckan med uppsökande arbete i Stockholms Stad och i grannkommuner. Uppsökarna har själva egen missbruksbakgrund och har på det sättet ofta lätt att ta sig in i miljöer där missbruk och hemlöshet förekommer. Poängen med uppsökande arbete på stan är att erbjuda missbrukare och hemlösa hjälp i olika former och uppehålla en personlig kontakt

om hiv/hepatit, tips om Convictus dagverksamheter för hemlösa varifrån länkning kan ske till socialtjänst.

Samarbetet med socialtjänstens uppsökare är viktigt. Samtidigt är det nödvändigt att se att en kommunal organisation och en frivilligförening har olika roller. Genom att se olikheterna stärker man möjligheterna till ett nära samarbete som bäst gynnar målgruppen. Om rollerna är oklara skapas ofta irritation och missförstånd vilket också drabbar målgruppen.

Uppsök på institutioner

Convictus besöker regelbundet Kronobergshäktet och Infektionskliniken på Huddinge Sjukhus. Tanken bakom detta är att nå missbrukare vi redan känner sedan tidigare i den mån de hamnar på dessa ställen och vill ha kontakt med oss. Ytterligare en anledning är att vara tillgänglig för kontakt för de hivpositiva som finns på institutionerna om de vill ha kontakt med Convictus. Vi kan erbjuda dem stöd, möjligheter att komma till vårt rekreativhus Tomtebo och till våra andra verksamheter.

Uppsök med cykeln

- ett sätt att synas, nå hemlösa, påverka

Convictus danska cykel är idag välbekant för många stockholmare och hemlösa. Den fungerar som en magnet med sitt spektakulära utseende och sitt varma kaffe. Inför 2008 har cykelprojektet byggts ut för att kunna börja verka även i andra stadsdelar.

2005 köpte Convictus är dansk cykel att använda till uppsökande arbete. Sedan dess har den varit ute hundratals gånger. Hemlösa har fått hjälp och kaffe. Anhöriga till missbrukare har fått råd. Stockholmare har fått möjlighet att upptäcka föreningen Convictus och kunnat diskutera hiv och missbruk. Cykeln har blivit en inslag i stadsbilden.

Testning och vaccination

Convictus arbetar sedan 2007 med testning mot hepatit C och hiv plus vaccination mot hepatit B tack vare stöd från Socialstyrelsen. Arbetet är ett långsiktigt hälsoprojekt med målet att bygga upp ett förtroende gentemot injektionsmissbrukare i stockholmsområdet, att värna deras hälsa och lära mer om gruppen. Det är också ett sätt att utveckla socialt arbete, där fd missbrukares erfarenheter tas till vara. Hos Convictus är det en merit i många arbetssituationer att ha egen erfarenhet av missbruk. Vårt arbetssätt i Stockholm har paralleller med det vi sedan ett antal år praktiserar i Tallinn. En skillnad är att det där dessutom är kopplat till ett eget sprututbyte, de arbetar med Harm Reduction. Ett arbetssätt för att minska de negativa konsekvenserna som följer missbruk.

Bakgrunden till testnings- och vaccinationsprojektet

När Convictus öppnade sin första dagverksamhet för hemlösa 1997 – Bryggan City - ingick en hälsostuga. Det var ett rum som avsattes för enklare medicinsk hjälp till våra gäster. Tanken var att hemlösa gäster skulle få möjlighet att på ett okomplicerat sätt möta en doktor eller en sjuksköterska i en trygg miljö. Försök gjordes även vid denna tidpunkt, utan större framgång, att locka infektionspersonal till Convictus Bryggan eftersom ”deras patienter” var våra dagliga gäster. Trots att de var sjuka gick de hellre till Convictus än till sjukhuset.

Successivt har sedan hälsoarbetet utvecklats i form av samarbeten med mobila medicinska team och med vårdcentralen för hemlösa som öppnades i början av 2000-talet. Convictus har även i samarbete med Smittskyddsenheten arrangerat flera konferenser om hiv, hepatit, hemlöshet och hälsa, samt hjälpt till att ta fram informationsmaterial om infektionssjukdomar riktat till missbrukare.

Föreningen har även representerats i Miltonutredningen om hiv/STI och där förespråkade ett behov av ökad uppmärksamhet på hiv och inte minst hepatit C bland missbrukare. Convictus var i utredningen en stark röst för att bana väg för ett vidgat sprututbyte i Sverige. Framst i Stockholm. Parallellt har Convictus i Estland kunnat gå mycket snabbt fram genom att man sedan 2003 driver ett eget sprututbyte kopplat till fältarbete där både stöd och testning ingår.

Hösten 2006 kontaktades Convictus av en ny enhet vid Socialstyrelsen, Enheten för hiv-prevention. En tjänsteman hade utsetts att ha fokus på hiv och missbruk (något som aldrig tidigare förekommit). Detta innebar en fullständigt ny situation för Convictus. Plötsligt öppnades möjligheter att utveckla Convictus arbete på ett sätt som föreningen länge kämpat för. Ur dessa kontakter utvecklades idén om att starta ett testningsprojekt.

Arbetsätt i testningsprojektet

Testningsprojektet bygger på idén att slå olika enheters kompetenser samman och så gynna den gemensamma mål- /patientgruppen. Convictus har bra förmåga att nå aktiva injektionsmissbrukare/hemlösa, men saknar kompetens att erbjuda dessa medicinsk hjälp i egen regi. Landstingets sjuksköterskor kan komma till oss och bistå med den medicinska hjälpen. Convictus kan sägas spela den ”sociala rollen” och landstinget ”den medicinska”. I praktiken innebär det att Convictus söker upp injektionsmissbrukare på stan, i missbruksmiljöer, på härbärgen och erbjuder dessa en möjlighet att testa sig och eller vaccinera sig hos Convictus. Eller om de enbart vill ha medicinsk rådgivning så erbjuds även detta. Människor i mer utsatt situation, exempelvis aktivt missbruk erbjuds sedan hjälp på en av Convictus dagverksamheter för hemlösa. De som är mer ”stabila” och kanske tagit sig ur missbruk erbjuds hjälp på Convictus Hälsocafé.

I Convictus testningsprojekt är det intressant att nå alla som är eller har varit i eller nära injektionsmissbruk, oberoende av ålder. Vi tycker det ytterst viktigt att nå unga missbrukare innan de hunnit smittas av hepatit eller hiv via delade sprutor. Kontakten med dem på ett personligt sätt och att föra fram budskapet om hur man kan värna sin hälsa trots att man befinner sig i en utsatt situation är grunden för Convictus engagemang. Det är en stor vinst för varje injektionsmissbrukare och för samhället att lägga in en broms i smittspridning via delade sprutor. Det finns en utbredd resignerad uppfattning som att det vore en självklarhet att alla injektionsmissbrukare i stort sätt är eller kommer att bli smittade av hepatit C, som om det inte skulle gå att pressa ner antalet smittade. Vilka vinster skulle det inte innebära för alla parter om antalet smittade kunde pressas ner från över 90% där de ligger idag till åtminstone 50%?

Konferenser om hiv i öst

Sedan flera år har Convictus nära samarbete med Smittskyddsenheten i Stockholms Län. Bland annat brukar detta resultera i gemensamma konferenser om hälsofrågor och missbruk. 2007 genomfördes ännu en sådan i Stockholm, men också en i Malmö på temat "HIV I ÖST – vad kan vi göra?". Medarrangörer och finansiärer var vid dessa mycket välbesökta konferenser även Smittskyddet i Skåne, Folkhälsoenheten i Malmö, SIDA's Östersjöenhet och Stockholms Stad

Program på konferensen "HIV I ÖST" i Malmö april 2007:

Hiv i Öst- och Centraleuropa, fakta och reflektioner

Kjell Albin Abrahamsson, utrikeskorrespondent i Warszawa för SR och Sydsvenskan

Mänskliga rättigheter i Östeuropa. Hälsovård och demografisk utveckling

Kristian Gerner, professor Historiska Institutionen, Lunds Universitet

Osminkat om hivsituationen i Ryssland, Ukraina och Vitryssland

Lars Olof Kallings, professor och FNs Generalsekreterares särskilda sändebud för hiv/aids i Östeuropa

Arvet bromsar utvecklingen i Öst

Jurek Domaradzki, Östeuropakonsult

Att arbeta i svenska projekt i Östeuropa. Erfarenheter och utmaningar

Eva Eklund, information- och utbildningsansvarig Noaks Ark Malmöhus

Situationen i Skåne

Hans Bertil Hansson, smittskyddsläkare vid Smittskyddsenheten i Region Skåne

Bygga nätverk över Östersjön

Stefaan deMaecker, SIDA Östersjöenheten

Kan vi samarbeta över gränserna om hiv/hepatit/missbruk

Claes Heijbel, verksamhetsansvarig Convictus

Sprututbyte och uppsökande arbete på gatorna i Tallinn

Igor Sobolev, chef för Convictus Estlands sprututbyte i Tallinn

Hiv/aids och hälsofrågor i Malmö stad

Mats Sundbeck, projektledare vid Folkhälsoenheten Malmö Stad

Convictus Eesti – frivilligorganisation i öst som arbetar med hiv/hepatit, stöd och mänskliga rättigheter

Victoria Vinckler, projektledare Convictus Estland

hiv i öst

ÖSTEUROPA HAR EN AV VÄRLDENS SNABBAST VÄXANDE HIVEPIDEMIER
SOM FRÄMST DRABBAT UNGA MISSBRUKARE SOM DELAR SPRUTOR
OCH SOM NU NÅR NYA GRUPPER. **VAD KAN VI GÖRA? HUR PÅVERKAS VI?**

KONFERENS • KONFERENS • KONFERENS • KONFERENS

KONFERENS

Tisdag 24 april

09.00 – 17.00

Arrangör: Convictus

Plats: Korskyrkan, Birger Jarlsgatan 66

FÖRELÄSARE BL.A:

Lars Olof Kallings

professor och FNs Generalsekreterares
särskilda sändebud för hiv/aids i Östeuropa

Kjell-Albin Abrahamson

utrikeskorrespondent för Sveriges Radio i Östeuropa

Julia Vinckler

chef Convictus Estland

Igor Sobolev

chef Convictus sprututbyte och fältarbete i Tallinn

Information: www.convictus.org

Anmälan: hivost@convictus.org senast 3 april

Konferensen stöds ekonomiskt av Smittskyddsmyndigheten i
Stockholms län, SIDA:s Östersjöenhet och Stockholms Stad

vi måste reagera!

Convictus dagverksamheter ”bryggorna”

- en öppen dörr mot gatan, en länk in i samhället

Convictus har tre dagverksamheter som dagligen når 250 hemlösa. De tre verksamheterna - Bryggan City, Bryggan Vantör och Bryggan Östermalm - bygger på att det skall vara lätt för hemlösa att komma dit. De skall känna sig välkomna och bli väl bemötta. De ska få det som andra människor tar för givet men som för en hemlös kan vara ett dagligt stort problem: möjlighet att duscha, att byta kläder, att äta frukost och lunch, att umgås med vänner under trivsamma former.

Convictus ambition med "bryggorna" sträcker sig dock längre än att erbjuda dessa vardagstjänster, väldigt viktigt är att lära känna gästerna på ett personligt plan för att på så sätt lägga grunden till en förändring som kan leda till ett liv med eget boende. Många hemlösa gäster har också under årens lopp tack vare bryggorna kunnat ta sig ur sin hemlöshet.

Samarbetet mellan "bryggorna" och socialtjänsten är viktigt. Ju högre kvalitet samarbetet har desto bättre för gästerna. Det är ju så att hjälp från socialtjänsten behövs i allmänhet när ett boende skall bli verklighet. Samarbetet med sjukvården är också mycket viktigt, särskilt då

Nina och Antero arbetar på Bryggan Östermalm med stöd av Stadsdelsförvaltningen Östermalm, de tre församlingarna på i stadsdelen (Oscars, Hedvig Eleonora, Engelbrekts) och den ideella föreningen Gula Änglarna

med de mobila medicinska team som finns i Stockholm och med vårdcentralen för hemlösa: "Hållpunkten". Dessutom är självklart de nära kontakterna med infektionsklinikerna betydelsefulla eftersom Convictus arbetar mycket med hiv och hepatit.

Samarbetet med paraplyorganisationen HIV-Sverige, där Convictus är en av medlemsföreningarna, är också viktigt. Samarbetet med den andra paraplyorganisationen – Rainbow Sweden – betyder också mycket.

För att göra ett bra arbete inom Convictus är det positiva bemötande av volontärer en nyckelfråga. Volontärer är människor som erbjuder Convictus sin fritid för att hjälpa till med olika arbetsuppgifter. Convictus, som är en ideell förening, är beroende av frivilliga krafter för att överleva. Det är skillnaden mellan en ideell förening och exempelvis en kommunalt driven organisation som helt bygger sitt arbete på anställd personal. Convictus skulle omöjligt klara av att hålla de tre bryggorna igång på det sätt som sker utan ett omfattande volontärt inslag. En bra relation mellan Convictus och volontärerna innebär inte minst en stor utvecklingspotential för hela föreningen.

Mycket viktigt är dessutom samarbetet med våra gäster för att skapa trivsel och en konstruktiv miljö för oss alla.

Bryggan City stängdes för bygge av lyxhotell

För den mycket stora grupp som kom för att äta, sova och tvätta sig, klipptes banden av brutalt och tryggheten slogs i spillror när Bryggan City för hemlösa vid Stockholm Klara stängdes i september 2007. Vi tror inte stadsplanerare och ansvariga i kommunen insåg den personliga katastrof den stängda verksamheten innebar.

Bryggan City låg i den gamla postterminalen. Där byggs nu ett lyxhotell. I planeringen fanns ingen som på allvar tänkte på de hemlösa som samlas i city. De finns kvar även när där blir hotell.

Om Stockholm skall vara en mänsklig stad borde väl även de hemlösa få en plats? Men vart skall de ta vägen? Är lösningen att vaktbolag och polis skall ta hand om dem som rör sig i kvarteren runt det blivande lyxhotellet? Varför byggs det inte in i planeringen någon plats där de mest utsatta känner sig välkomna och kan få hjälp? Var finns den medmänskliga dimensionen i stadsplaneringen? Är det framtida Stockholm enbart till för dem som har pengar och bostad?

Bryggan City är en öppen dörr mot gatan och en länk in i samhället. Det är lätt för hemlösa att komma till Convictus. Vi är ingen myndighet. Vi har ett gott rykte för vårt sätt att bemöta utsatta människor. Med stöd av socialtjänst och sjukvård hjälper vi dem vidare till boenden, avgiftningar, rehabilitering.

Utav de två till trehundra hemlösa som ”city” hade tät kontakt med, var många på olika stadier i denna utveckling. De var inne i förändringsprocesser med hopp om en lättare framtid som tvärt klipptes av utan pardon. Ett mångårigt socialt arbete, och ofta frivilligt engagemang för att lyfta dessa människor ur hemlösheten, slogs sönder. Roten till dessa förändringsprocesser ligger i tryggheten våra gäster känner med personal och volontärer, och vårt arbetssätt.

Många av Convictus volontärer och personal själva är fd hemlösa gäster i våra verksamheter. Dessa medarbetare är idag förebilder för nya gäster, de väcker hopp om att det finns ett annat liv än hemlöshetens. Men utan plats att vara på släcks hoppet definitivt.

Bryggan City fick nya lokaler våren 2008

Trots stort engagemang från Socialborgarrådet och stora ansträngningar från tjänstemän i Socialtjänstförvaltningen lyckades ingen hjälpa Convictus till nya lokaler åt Bryggan City under hela hösten 2007. På våren 2008 ljusnade det dock när Convictus kunde flytta in i lokaler som Stadsmissionen lämnade efter flytt till centrala Södermalm och upplät till Convictus. Detta är mycket positivt, det enda sorgliga är att kontraktet på de nya lokalerna vid Slussen löper ut sista september 2008. Vad som skall ske därefter är mycket oklart.

Bryggan Östermalm och Vantör

- samprojekt mellan frivilligorganisationen, stadsdelen, kyrkan

Bryggan Vantör och Östermalm är unika samprojekt mellan Convictus, Svenska kyrkan och berörda stadsdelar (Vantör, Årsta, Enskede och Östermalm). På Östermalm dessutom med föreningen Gula Änglarna som bistår på många olika sätt, både med volontärer, stöd till hemlösa och pengar för hemlösas vistelser på Tomtebo.

Convictus har ansvaret för ”driften” av dagverksamheterna, vilket innebär att få kontakt med målgruppen, anställa personal, organisera volontärer, stå för det praktiska med matlagning, inköp, städning, administration och mycket mer. Convictus har även en samordnande roll gentemot samarbetspartners som församlingar och stadsdelar. Dessa bistår på olika sätt med personal och/eller volontärer.

Några exempel på hur samarbetet fungerar kan vara att Bryggan Östermalm har två volontärer från Hedvig Eleonora Församling som kommit varje måndag sedan start – Paulette och Isabel, 77 resp 81 år! Vantörs Församling bistår med en av sina präster en halv dag varje vecka på Bryggan Vantör. Engelbrekts Församling bistår med en diakon en halv dag i veckan på Bryggan Östermalm.

Församlingar och stadsdelar ingår dessutom i ledningsgrupper för övergripande planering plus husmöten för näraliggande praktiska frågor på respektive brygga.

I Vantör finns ett nära samarbete med Psykiatrin Södra som kommer till Bryggan en dag per vecka eftersom de vet att flera av deras patienter är gäster på Bryggan Vantör och att det ofta är lättare att träffa dem där än på den egna kliniken.

Exemplen på hur samarbeten går till är många fler. Listan skulle kunna bli lång. Grunden för samarbetena är övertygelsen inom Convictus att ju bättre samarbetet är med socialtjänst, församlingar, sjukvård, rehabiliteringsorganisationer, desto bättre för vår gästgrupp.

Utbildning för personal och volontärer

Convictus har genomfört utbildningar om hepatit C, hiv och ADHD under året för personal och volontärer. Vi har även haft en utbildningskväll om socialtjänstkunskap.

Att diskutera hepatitis C parallellt med hiv är naturligt inom Convictus. Den huvudsakliga smittovägen för båda infektioner är via delade sprutor. Att medverka till att injektionsmissbrukare inte delar sprutor är ett sätt att försöka bromsa både hepatitis och hiv. ADHD har blivit ett allt vanligare samtalsämne inom organisationen. Vi inser att många av de människor vi möter i verksamheten har diagnosen ADHD även om långt ifrån alla har fått den bekräftad. För Convictus är det viktigt att förstå denna problematik bättre.

Tomtebo Rekreativshus

Tomtebo är Convictus rekreativshus och utbildningshus och finns i Läppe, i Vingåkers kommun nära sjön Hjälmarén. Tomtebo är från början ett pensionat och köptes av föreningen 1996. Tomtebo har öppet alla större helger och hela sommaren. Vid behov kan Tomtebo efter överenskommelse även ta emot gäster på andra tider. Tomtebo används för vila, semester och ombyte men ibland också som ett led i en längre planering, ibland tillsammans med socialtjänsten. Tomteboveckornas innehåll bestäms utifrån gästgruppens behov och önskemål. En vecka kan således bestå av vila, lugn och ro men också av aktiviteter såsom utflykter, fiske, arbete. Tomtebo vänder sig till hivpositiva med missbruksbakgrund och till deras anhörig samt till hemlösa. På Tomtebo gäller alkohol- och drogfrihet.

Tomtebo är Convictus rekreativshus för hemlösa och för hivpositiva och deras anhöriga. Convictus har fått hjälp av Arvsfonden med renoveringspengar eftersom där från början inte fanns vare sig kommunalt vatten eller avlopp. Isoleringen och mycket mera var dessutom i dåligt skick. Idag har huset bra standard med moderna toaletter och duschutrymmen och 10 olika sovrum.

Convictus tar sig ton i Ukraina

Av Ukrainas 46 miljoner invånare beräknas ca 1,4 % av befolkningen leva med HIV. En majoritet av dessa har fått viruset genom ett injektionsmissbruk. Det utmärkande är att det är främst unga människor mellan 15 och 24 år som i så hög utsträckning har drabbats. Under hösten 2005 startade Convictus sitt arbete i Ukraina. Sedan dess så har den rikstäckande systerorganisationen Convictus Ukraina etablerats och under de senaste två åren har man utvecklat ett projekt till stöd för unga missbrukare. Projektet finansieras av SIDA och genomförs i samarbete med den svenska kriminalvårdsmyndigheten och dess ukrainska motsvarighet. Målgrupperna i projektet är unga missbrukare antingen dömda inom den ukrainska frivården eller de som släpps ut från fängelser. Detta är två socialt hårt utsatta målgrupper där Convictus insatser skapar nya möjligheter och livschanser.

Genom att etablera en mötesplats där unga missbrukare och f d missbrukare känner sig välkomna, ordna samtalsgrupper, juridisk rådgivning, möjlighet till att få träffa psykolog eller infektionsläkare, filmkvällar, utbildningar med hälsotema eller jobbtema, ett utåtriktat arbete ute i frivården med rådgivande team samt andra aktiviteter, har Convictus på kort tid lyckats engagera och stödja många unga människor som söker ett alternativ till droger. Behoven är enorma. Mångas hälsa är undermålig och tuberkulos, HIV och Hepatit C är sjukdomar som är mer regel än undantag hos unga missbrukare som suttit i fängelse. Inom projektets ram har även utbildningar för frivårdspersonal och andra organisationer arrangerats.

Nya Convictus Ukraina fortsätter att utveckla nya arbetsformer och göra insatser där de mest behövs. Under 2008 planeras att starta upp ett nytt projekt där man i samarbete med olika relevanta ministerier i Ukraina arbetar fram en modell för hur man kan skapa förutsättningar för unga missbrukare att återvända till ett värdigt liv efter en fängelsevistelse. Modellen bygger på utvecklandet av halvvägshus där man kraftsamlar för att skapa nya livschanser för de boende genom att ge adekvat hjälp för sökande av bostad, stöd till att finna arbete och trygga försörjningen samt underlätta och skapa möjligheter till förbättrad hälsostatus.

Convictus uppmärksammar World Aids Day den 1 december 2007 genom en fackelmanifestation i Kiev

Convictus Estland har fått ny chef

Kristina Joost efterträder Julia Vinckler som lokal chef i Estland. Kristina har arbetat inom Convictus fängelseverksamhet i ett år och studerat statsvetenskap på Universitetet i Tartu i tre år.

I Kristina Joosts uppgifter ingår att hålla de olika projekten inom organisationen samman och vara en samtalspartner och förhandlare gentemot myndigheter i Estland. Hon ska också hålla en kontinuerlig kontakt med Convictus i Sverige och i Ukraina.

Fängelsearbete och sprututbyte dominerar

Convictus har tre prioriteringar: Förbättra situationen för hivpositiva intagna, Harm Reduction (sprututbyte och fältarbete), stödgrupper för fd intagna som är hivpositiva och/eller har drogproblem.

Antalet injektionsmissbrukare som nåtts via Convictus Estlands sprututbyte är 2300. En tredjedel av dessa är fasta återkommande kontakter. Förutom utbyte av rena sprutor delas bl a kondomer ut plus informationsmaterial om drogmissbruk HIV/STI (sexuellt överförbara sjukdomar). Man länkar även missbrukare till sjukvård, sociala myndigheter och organisationer som kan ge hivpositiva stöd på olika sätt.

I fängelsearbetet ingår att stötta hivpositiva intagna och injektionsmissbrukare över huvud taget. Informationsarbete till personal är också en viktig del. Man eftersträvar att höja

livskvalitén hos hivpositiva intagna samt även deras medvetande om HIV/AIDS och STI. Man arbetar med att minska stigmatisering av de hivpositiva intagna.

I Estland är 6500 människor (enligt officiell statistik) hivpositiva (motsvarande siffra i Sverige är cirka 6300). Enligt UNAIDS beräknas dock 12 000 – 15 000 vara hivpositiva i Estland. Av landets hivpositiva beräknas 60% vara injektionsmissbrukare. En stor andel av dem som behöver ta bromsmediciner i Estland gör inte detta eftersom de inte klarar att följa de rekommendationer som är nödvändiga för att medicineringen skall fungera. Den främsta anledningen till detta är missbruk. Smittspridningen via sexuella kontakter ökar mer och mer i Estland, en särskilt utsatt grupp är yngre kvinnor.

Utländska besök och kontakter

Under 2007 har Convictus deltagit i olika internationella evenemang, framför allt då "Standing up for HIV Prevention" under värdskap av SIDA, Regeringskansliet och Socialstyrelsen. Speciellt inbjuden till detta program var Convictus dåvarande chef i Estland Julia Vinckler att delta i ett panelsamtal om den globala situationen för att lyfta fram föreningens arbete i Baltikum. I samband med anslutande studiebesök var en av Convictus dagverksamheter värd för ett program med inriktning på skadereducering (Comprehensive Harm Reduction). Convictus har under året haft flera studiebesök från länder som Kambodja, Filipinerna, Vietnam, Kina, Mongoliet, Ukraina, Danmark och Finland.

